

گندم نان تک آب

مناسب کاشت در مناطقی از اقلیم سردسیر کشور که امکان یک و یا دو آب برای آبیاری (پاییز زمان کشت + بهار اواخر ساقه دهی) دارند

این رقم (Manning/Sdv1//Dogu88-OYC-OYC-OYC-12YC-OYC) در سال زراعی ۷۶-۱۳۷۵ در قالب خزانه بین المللی گندم های زمستانه و بینابین ترکیه - سیمیت-ایکاردا (WON-SA) به موسسه تحقیقات کشاورزی دیم ارسال و در ایستگاه تحقیقات دیم مراغه مورد مطالعه قرار گرفت و به دلیل دارا بودن ویژگیهای مناسب مورد گزینش و در سال زراعی ۷۷-۱۳۷۶ در آزمایش مقدماتی مراغه بررسی و در سال ۷۸-۱۳۷۷ در آزمایش مقایسه عملکرد BWYT-A ایستگاه تحقیقات دیم مراغه بررسی گردید سپس در آزمایش مقایسه عملکرد پیشرفته BWYT-B ایستگاههای دیم مراغه، سرارود، قاملو، زنجان، اردبیل و شیروان (خراسان شمالی)، (سال ۷۹-۱۳۷۸) بررسی و انتخاب گردید.

خلاصه مشخصات: عملکرد بالا، کیفیت خوب نانوائی، نیمه مقاوم به بیماری زنگ زرد، مقاوم به سرما و متحمل به تنش خشکی

پتانسیل عملکرد بالا تحت آبیاری تکمیلی: میانگین عملکرد دانه لاین جدید تحت شرایط آبیاری تکمیلی (یکبار، دوبار و یا سه آبیاری) ۴۴۳۶ کیلوگرم در هکتار بود که نسبت به ارقام شاهد سرداری و آذر ۲ به ترتیب ۴۷ و ۴۰ درصد برتری داشت، به عبارت دیگر لاین جدید بطور میانگین بیش از ۱/۲۵ تن عملکرد دانه بیشتری تحت شرایط آبیاری تکمیلی نسبت به شاهد ها داشت. بر اساس نتایج میانگین عملکرد دانه لاین جدید تحت یکبار و دو بار آبیاری تکمیلی به ترتیب ۳۶۳۷ و ۵۰۹۵ کیلوگرم در هکتار بود که تحت هر دو شرایط به شاهد ها برتری معنی داری داشت.

مناسب برای کشت در مناطقی با رندگی بیشتر: این لاین با بارندگی مطلوب تحت شرایط دیم نسبت به شاهد های سرداری و آذر ۲ و سایر ارقام جدید از پتانسیل عملکرد بسیار بالا و معنی دار برخوردار است بنابراین می تواند در مناطقی از دیمزارها که دارای میانگین بارندگی دراز مدت بیش از ۴۰۰ میلیمتر باشد، بصورت دیم کشت شود.

مقاوم به ورس: لاین جدید به ورس تحت آبیاری مقاوم ولی ارقام سرداری و آذر ۲ به ترتیب حساس و نیمه حساس هستند.

کیفیت خوب نانوائی: از ویژگیهای مهم لاین جدید در مقایسه با شاهد ها دارا بودن میزان بیشتر درصد پروتیین دانه (۱۲ درصد)، عدد زلنی و گلو تن ایندیکس بیشتر و سختی دانه است.

ریزش دانه: لاین جدید به ریزش دانه نیمه حساس بوده بطوریکه این صفت در لاین جدید زمانی بیشتر مشاهده می شود که مزرعه آن زیادی آبیاری شود (در سال ۱۳۹۱ در شهرستان بناب در یک مزرعه که بیش از چهار بار آبیاری شده بود این صفت مشاهده گردید ولی در سایر مزارع این صفت محسوس نبود بنابراین این پیشنهاد میگردد که لاین جدید نسبت به ارقام رایج زودتر برداشت شود).

عناوین مزیت ها و آثار اقتصادی و اجتماعی حاصله:

میانگین عملکرد دانه لاین جدید تحت یک و دو بار آبیاری تکمیلی به ترتیب ۳۶۳۶ و ۴۷۳۷ کیلوگرم در هکتار بود که شرایط مشابه میانگین رقم آذر ۲ به ترتیب ۲۷۵۸ و ۴۳۴۶ بود که رقم جدید به ترتیب ۳۲ و ۱۰ درصد تحت یک و دو بار آبیاری تکمیلی به آذر ۲ برتری داشت. همچنین میانگین عملکرد دانه لاین جدید و رقم الوند تحت یک بار آبیاری تکمیلی به ترتیب ۳۲۱۰ و ۲۵۵۶ کیلوگرم در هکتار بود که رقم جدید ۲۵ درصد با یک بار آبیاری تکمیلی به رقم الوند برتری داشت. ارزش افزوده ناشی از جایگزینی لاین جدید با ارقام آذر ۲ و الوند با احتساب هر کیلوگرم گندم برابر ۵۶۰۰ ریال به تربیت برابر ۴۹۱۶۸۰۰ و ۳۶۶۲۴۰۰ ریال خواهد بود. با توجه به اینکه در کشور حدود ۷۰۰ الی ۸۰۰ هزار هکتار زمین مناسب برای آبیاری تکمیلی وجود دارد، در صورتیکه لاین جدید بتواند در سطح ۱۰۰ هزار هکتار در مناطق سرد و معتدل سرد و با یکبار آبیاری تکمیلی کشت شود، در هر سال حدود $75000000 = 750 \times 100000$ کیلوگرم گندم بیشتری تولید خواهد شد. ارزش افزوده سالیانه ناشی از جایگزینی این رقم در سطح ۱۰۰ هزار هکتار بالغ بر ۴۲ میلیارد ریال خواهد بود.

دستورالعمل کاشت، داشت و برداشت:

تاریخ کاشت: نیمه اول مهر

تراکم کاشت: بر اساس ۴۰۰ بذر در مترمربع (۱۸۵-۱۶۰ کیلوگرم در هکتار با توجه به وزن هزاردانه)

فاصله خطوط کشت: ۲۰ الی ۱۷ سانتی متر

فرمول کودی: N60P25 استفاده شده است (دو سوم کود ازته در پاییز و یک سوم در بهار و موقع آبیاری)

کودهای ازته و فسفات در پاییز باید به صورت جایگذاری در زیر بذر مصرف شوند

عمق کاشت: ۴-۶ سانتی متر

زمان آبیاری تکمیلی: اولین مرحله آبیاری زمان کاشت در پاییز (نیمه اول مهر) + آبیاری دوم در مرحله انتهایی ساقه دهی در بهار میباشد.

در صورت وجود بارندگی مناسب و با پراکنش خوب در بهار در زمان انتهایی ساقه دهی آبیاری دوم میتواند حذف شود.

عملیات تهیه بستر بذر، تناوب ها، مبارزه با علف های هرز و رعایت اصول کاشت، داشت و برداشت در دستورالعمل فنی گندم و جو

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور درج شده است.